

[Hinrichsen.]

ærede Finansudvalg om at vise Forstaaelse og Offervilje til Gennemførelse af Sagen.

Carlsen-Skiødt: Da der her i dette høje Ting i forrige Samling blev gennemført en ny Tilsynslov for Folkeskolen, var vel mange klar over, at det sidste Ord i denne Sag ikke var sagt dermed og ikke kunde være sagt. Et saa voldsomt Brud i Arbejdsforholdet mellem Kirke og Skole, en saadan Revolution, der brød en aarhundredgammel Forbindelse, kunde ikke foregaa uden at efterlade sig Spor, der ikke i Hast vilde blive udsløttet, og der gaar ogsaa i Dag stærke Dønninger ud over Landet, hvad ikke er underligt, da Befolkningen ikke havde ønsket denne Adskillelse af Kirken og Skolen. For Københavns Vedkommende er Brudet fuldstændigt, medens der for den øvrige Del af Landet foreløbig bevares en meget svag Forbindelse, idet Sognepræsten vel fører Tilsyn med Religionsundervisningen, men Biskoppen og Provsten har mistet deres Visitatsret, ligesom Sognepræsten har mistet sin Stilling som født Medlem af og Formand for Skolekommissionen. Vel kan Præsten vælges ind i Skolekommissionen, men Adgangen dertil er gjort saa vanskelig for ham, at han mange Steder ikke kan komme ind. Naar der som Betingelse for Valg til Kommissionen kræves kommunal Valgret, vil de ca. 150 Præster, som er blevet forflyttet i 1933, ikke kunne vælges til Skolekommissionen i April 1934, og Pladserne vil derfor blive besat med andre Personer. Næste Aar vil ligeledes ca. 150 Præster blive forflyttet og derved blive udelukket fra Valg.

Paa den Maade vil det gaa Aar efter Aar; et stedse større Antal Præster sættes automatisk udenfor, selv om Sogneraadene gerne vilde have valgt dem. Men for Flertallet maa dette vel have været Hensigten; ellers kunde dette Forhold jo let have været ændret. En Hindring for at faa Præsten ind i Skolekommissionen i Landsognene er det naturligvis ogsaa, at den Ret, Sogneraadene hidtil har haft til at indstille Lærere til de forskellige Embeder, nu fratages disse Raad og overgaar til Skolekommissionerne; da Sogneraadene næppe ønsker at fraskrive sig denne gamle Ret, vil de sandsynligvis i mange Tilfælde følge Lovens Anvisning og vælge sig selv til Skolekommission, og derfor bliver der vanskeligt Plads for Præsten. At Sogneraadene i Regelen vælges efter politiske Linier og Partierne besætter Plad-

serne ved Forholdstalsvalg, vil ogsaa medføre, at en Præst, der ikke har meldt sig til et politisk Parti, næppe vil kunne komme i Betragtning. Der er blevet sagt, at Lærerne ønskede et fagligt Tilsyn, men hvis det ikke havde drejet sig om andet eller mere, vilde dette sikkert have kunnet gennemføres med alle Partiers Stemmer, da det er et rent økonomisk Spørgsmaal. I Forvejen havde vi et fagligt Tilsyn med Sang og Gymnastik, og Tilsynet kunde have været udvidet til at omfatte Skolens andre Fag, uden at det derfor havde været nødvendigt at røre ved Biskoppens, Provstens og Præstens Stilling. Men man ønskede altsaa noget mere inden for det Flertal i Rigsdagen, som gennemførte Loven.

Naar jeg i min Indledning her har fremdraget dette Forhold fra den nye Skoletilsynslov, er det, fordi jeg anser denne Lov for at være første Akt i et stort, men trist Skuespil, der for Tiden opføres angaaende vore Skolers Karakter og vore Børns Oplæring og sædelige og moralske Opdragelse i den Tid, de skal besøge de offentlige Skoler. Første Akt er Adskillelsen mellem Kirken og Skolen; anden Akt bliver det, som er i Anmarsch, en Udvanding af Kristendomsundervisningen, hvorved denne mister Salt og Kraft, hvad enten den saa gøres historisk, uden opbyggelig Tendens, eller den bliver omformet efter Videnskabens Resultater, og tredje Akt bliver Gennemførelsen af Socialdemokraternes Program, Religionsundervisningens Udelukkelse af Skolerne. Saa gaar Tæppet ned, Skuespillet er til Ende. Men — for der er jo et Men derved: ligesom ved de almindelige Teatre kan der være et langt Ophold mellem de enkelte Akter, og det kunde jo hælde, at der kommer til at gaa lang Tid, før Tæppet gaar op for sidste Akt.

Den nye Tilsynslov og de Cirkulærer, der enten er udsendt eller som vil komme til Vejledning ved Lovens Udførelse, har vakt baade Uro og Ængstelse inden for store Dele af Befolkningen, og dette er kommet stærkt til Orde ved Møder, som er blevet afholdt i den senere Tid.

At saadant er Tilfældet, er saare naturligt, da det er Børnenes Opdragelse og Oplæring, det her drejer sig om, og da det ikke er ligegyldigt, hvilken Sæd der lægges ind i Barnesjælen; fordi Børnene er det dyreste og ædlest Materiale, der kan arbejdes med, er jeg sikker paa, at store Dele af det kristendøbte Folk her i Danmark paa dette Omraade deler de Tanker, som jeg i Dag gør